

Upravništvo: Ljubljana, Knafjeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošti: čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafjeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Azija in evropski konflikt

Ves čas, ko so se zbirali črni oblaki nad Evropo in je čim dalje bolj kazalo, da se bo vojna vzhajala, zdaj sprožila, so bila na dnevnem redu ugotovitve, ali se bo tudi Japonska udeležila vojne ali ne. To je bilo seveda še v dobi, ko se je računalo, da se bo tudi Rusija vojne udeležila na strani Anglije in Francije, pa se je zdelo zelo verjetno, da bo to izzvalo tudi udeležbo Japonske kot članice protikomunističnega pakta. Razmerje med silami se je zatem razvilo precej drugače, kakor je takrat kazalo in je zato reakcija z japonske strani dokaj različna od tega, kar se je domnevalo poprej. Zvezo proti kominterni so na Japonskem po presenetljivem moskovsko-berlinskem paktu proglasili za umrlo. Premirje z Rusijo pa so v dani situaciji sprejeli v Tokiju kot olajšanje in dasi naglašajo, da s tem sporne zadeve nikakor še niso urejene, je vendarle položaj tak, da zaenkrat na kako japonsko inicijativno zoper Rusijo ni misliti.

Bilo je spričo tega povsem prirodno, da so v Tokiju začeli takoj z izkoriščanjem nove situacije tamkaj, kjer se jim obeta največja ugodnost in kjer imajo največ neurejenih problemov. Vojno s Kitajci je treba uspešno zaključiti in odmor v sporih z Rusijo se more s tem najbolje izkoristiti. Zato se niso nikjer začudili, ko so prišla poročila, da se je na novo začela japonska ofenziva v srednji Kini. Ofenziva pa se izvaja na razmeroma majhnem ozemlju. Borbe se vršijo v pokrajini Hunan, ki je ni zamenjavati s provinco Honan, in sicer v okolici mesta Čangčang, ki je prestolnica dežele. Tjaka prodirajo Japonci ob železnici, ki drži iz Hankova na jug v Kanton. Japonske operacije imajo očitno za cilj ustvariti zvezo med zavzetim ozemljem v osrčju Kitajske okrog Hankova na Jangceju ter postojankami v Kantonu, vodilnem gospodarskem središču juga. Toda podobno je, da so bili Japonci za ofenzivo slabo pripravljeni, pa da nemara še niso mogli prestaviti svojih bojnih sil v zadostno število. Saj se istočasno Kitajci gibljejo v ofenzivnih namenih prav tu na jugu, v okolici Kantona vedno bolj se kaže, da je preokret celotne mednarodne situacije japonsko vladno popolnoma presenetil ter jo našel povsem neinformirano in nepriljubljeno, pa da zato novega položaja še ni mogla primerno izkoristiti na Kitajskem. Za bodoče je treba vzeti v poštev še dejstvo, da se bliža zima, ko se v vzhodni Aziji običajno prekinje vojne akcije in se armade omejuje na priprave za spomlad. Kakšno bo situacija spomladi, je že drugo vprašanje in nikakor ni samo ob sebi umljivo, da bo še vedno za japonske agresivne načrte tako ugodna kakor sedaj. Podobno je, da izvira od kod neka rezerviranost v Tokiju, nerazpoloženost, ki se kar ne ujema s trenutnimi prednostmi novo nastalega razmerja sil.

V zvezi z novo situacijo so se v svetovnem tisku pojavile nekatere vesti in napovedi, ki so vzbudile pozornost. Tičejo se razmerja med Sovjetsko unijo in Veliko Britanijo. Gre za vesti o zbiranju ruskih čet na afganski meji in o podobnih pripravah na meji med Kitajsko in Indijo. Te vesti so bile posebno zmedene, ker se vedele povedati, da so ruske čete zasedle Sinkiang, to je kitajski Turkestan. V tej obliki je sporočilo nedvomno netočno, zakaj že nekaj let je, kar so sovjetske čete to storile in se že od takrat držijo v deželi Sinkiang. Mogoče je tako, da so razširile zasedeni pas in se primaknile bliže k mejam britanske Indije, ali pa razširile svoj vpliv še bolj proti vzhodu, v smeri proti pravi Kitajski.

Taka taktika bi povsem bila v skladu z možnostmi, ki se nudijo, dasi je treba podčrtati, da tudi sedaj Rusi niso imeli in niso mogli imeti nikakih težav, ko so zasedli kitajski Turkestan. Kitajska sama je v največjih težavah, provinca Sinkiang je bila od nekdanj od osrednjih kitajskih oblasti le malo zavisna in je mogla živeti svoje posebno življenje, saj je od prave Kitajske ne le oddaljena za ogromne razdalje, temveč od nje različna tudi po tem, da ima muslimansko prebivalstvo. Spričo bližine ruskih železnic je bila tudi v gospodarskem pogledu na rusko osrednjo Azijo mnogo bolj navezana nego na oddaljeno Kina. Formalno pa je ostala podrejena Kitajski, ki se pač brez potrebe in nuje ne bo odrekla temu pravnemu odnosu. Da bi sovjetska vlada smatrala prav sedanj trenutek ugoden za tako transakcijo, se zdi verjetno, da si seveda ni nemožeče. Tudi Zunanja Mongolija, ki je urejena povsem po sovjetski, je formalno še vedno pod kitajsko vrhovno oblastjo in se Rusiji dosedaj ni zdelo vredno, da bi bila spremenila ta pravni odnos.

Kar se tiče poročil, ki pripovedujejo

Mir ali nadaljevanje vojne

Dva zanimiva članka z enakim naslovom o potrebi sklenitve miru: v moskovskih „Izvestijih“ in v „Frankfurter Zeitung“ — V pričakovanju angleško-francoskega odgovora Hitlerju

Moskva. 9. okt. s. Današnja „Izvestija“ prinašajo uvodnik pod naslovom »Mir ali vojna«, v katerem pravijo: Sedaj ne more nihče oporekati, da je vojna na Poljskem končana. Razen poljskih plemičev ni nikogar, ki bi želel, da bi bila ohranjena umetno sestavljena poljska država, ki je temeljila na brezpravnosti in zatiranju vseh narodov. Vladi Nemčije in Rusije sta si postavili nalogo, da vzpostavita na Poljskem red in mir in omogočita prebivalstvu mirno življenje, ki odgovarja njegovim nacionalnim posebnostim. Izredno hitri razpad poljske države je neoporečen dokaz za njeno življenjsko nesposobnost. S tem razpadom pa je odstranjen tudi vzrok za nadaljevanje vojne na zapadu Evrope. Vsakdo mora uvideti, da poljska država ne more biti vzpostavljena, kljub temu pa se bojujeta Anglija in Francija dalje pod parolo zopetne vzpostavitve Poljske, kar ne more biti v opravilosti za prelivanje krvi. To je nasprotno interesom vseh narodov.

V svojem govoru v rajstagu je poglavar nemške vlade Hitler postavil predloge za ureditev poljskega vprašanja in likvidacijo vojne. Predlagal je sklicanje konference vsevolik, ki bi imela posebno garancijo, da zagotovi mir in varnost v Evropi. Predložil je, da se v novih narodnostnih mejah ustanovi nova poljska država, toda v taki obliki, da bi bile izključene vsake nove vojne nevarnosti v vzhodni Evropi. Izjavil je tudi, da napram Franciji nima teritorialnih zahtev in da jih nikdar ne bo postavil. Dejal je dalje, da Nemčija po uničenju versajške pogodbe nima več teritorialnih zahtev za nadaljnjo revizijo v vzhodni Evropi in da zahteva samo še, da Nemčija dobi primerne kolonije, predvsem nekdanje nemške.

Hitlerjeve predloge je mogoče sprejeti, odkloniti ali popraviti, nemogoče pa je stališče, da na njihovi realni in praktični osnovi niso možna pogajanja za hitro sklenitev miru. Pričakovati bi bilo, da bosta vladi Anglije in Francije, ki ponovno poudarjata svojo voljo do miru, zavzeli napram njim stvarno stališče, da bi bila vojna hitro končana. Toda angleško in francosko časopisje je doslej ne kaže, da te predloge nobenega razumevanja in naglašja, da se bo vojna nadaljevala, dokler ne bodo doseženi oni cilji, ki sta si jih postavili Anglija in Francija, ko sta stopili v vojno. Pri tem je značilno, da je vzpostavitev Poljske, ki je bila prej označevana kot glavni cilj, zdaj skromno stopila v ozadje. Glavna zahteva v angleškem in francoskem časopisju je sedaj: uničenje hitlerizma, boj s Hitlerjevo ideologijo. Hitlerizem je sedaj označen kot glavni vzrok vojne nevarnosti ne samo v Evropi, marveč po vsem svetu. Boj proti ideologiji hitlerizma je označen kot glavni in edini namen sedanje vojne. Brez dvoma je to tudi stališče vladnih krogov v Angliji in Franciji. Vprašanje je ali je mogoče ta argument priznati kot utemeljen in prepričljiv. Vsak človek lahko svobodno izpoveduje svojo ideologijo in to brani ali se pa proti njej bori. Nemiselna krutost pa je uničevati ljudi zato, ker so na zoru, ki drugim ni všeč. To vodi do ideoloških in križarskih vojn, kakor v srednjem veku. Take vojne morejo voditi samo do iztrebljenja celih generacij. Z ognjem in mečem pa ni mogoče uničiti nobene ideologije.

Zaščita kolonialnega gospodarstva pred nemškimi zahtevami, to je predvsem glavni vojni cilj angleške in francoske vlade. Poizkus ignorirati Hitlerjeve mirovne predloge pomeni prevzeti odgovornost za nadaljevanje vojne ter za velike žrtve in uničevanje, zvezano z vojno.

Polslužbeni nemški poziv za rešitev miru

Berlin, 9. oktobra. b. Komentarji nemških listov vedno bolj odražajo splošno bojazn, da zapad ne bo upošteval poslednjega Hitlerjevega poziva za rešitev miru. Zanimiv je s tega vidika zlasti komentar, ki ga je za inozemstvo napisal »Frankfurter Zeitung« njen direktor dr. Kircher, ki navadno tolmači stališče nemškega zunanjega ministrstva. Dr. Kircher pravi med drugim:

Spet se, kakor že večkrat v zadnjih letih, postavlja usodno vprašanje: mir ali vojna? Nemški narod je smatral odstranitev versajške diktata za svojo življenjsko nalogo, toda ta svoj cilj je hotel doseči mirno in brez prelivanja krvi. Hitler je to svoje stališče vselej poudarjal in narod je videl, da mu je mirna revizija Versaja do-

slej uspela, razen v poljskem primeru. To se je zgodilo proti Hitlerjevi volji in proti volji nemškega naroda. Prepričanje, da bo mogoče mir tudi to pot rešiti, je bilo za nemški narod izvor vse njegove moralne hrabrosti in moči. Namesto miru pa je proti njegovi volji nastopila vojna, ki jo je Mussolini pred kratkim označil za »absurdno«. Proti vsej dosednji tradiciji se je Anglija na milost in nemilost zvezala s Poljsko. Toda angleška vlada se je odločila za vojno, ker se je morala zanjo odločiti.

Tej vojni se sedaj postavljajo razni cilji. Do pravih vojnijskih operacij še ni prišlo, toda Anglija je prepričana v moč svoje blokade. Na drugi strani je Nemčija prosta na vzhod in lahko zbere vso svojo obojeno silo samo na vojno. Kakšen smisel naj ima sedaj ta zapada? Vzpostavitev Poljske? Četudi bi bila Nemčija v tej vojni poražena in bi je ne bilo več, bi ostala slej ko prej ekspanzivna Rusija, in to dejstvo zapada ne more veseliti. Ako pa je angleška borba obrnjena samo proti nemški metodi, naj v Londonu vedo, da spada tudi nemško sodelovanje z Rusijo k takim zvanim »metodami«. Proti Nemčiji nista vsa Evropa ali ves svet, temveč samo Anglija in Francija.

Mimo vsega tega pa se ne sme pozabiti, da je z novim nemskim dejanjem na evropskem vzhodu ustvarjena nova stvarnost, ki je samo s porazom Nemčije ne bo mogoče odstraniti s sveta. Ne gre več za vprašanje, kako je bila ta stvarnost dosežena, temveč samo za vprašanje, ki zanima tudi povprečnega Angleža, ali so namreč s tem kakorkoli oškodovani angleški interesi. To vprašanje bo stopalo v angleški javnosti vedno bolj pereče v ospredje. Zato lahko že

Baltiški Nemci se že selijo v Nemčijo

Sporazum med Nemčijo in baltičskimi državami, po katerem se bo v kratkem več deset tisočev Nemcev izselilo v Nemčijo

Berlin, 9. okt. br. Uradno objavljajo: Kancelar Hitler je v svojem zadnjem govoru stavil predlog, naj bi se v vzhodni Evropi izvedla preselitev nemških naselencev, da bi se na ta način ustvarila strogo ločena narodnostna razmejitev. Nemška vlada je takoj nato napravila pri estonski in letonski vladi potrebne korake. Dosežen je sporazum, da se bo na deset tisočev Nemcev iz teh dveh držav vrnilo v Nemčijo, kjer bodo naseljeni v novo pridobljenih pokrajinah.

»Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz« opozarja na to, da so ti nemški naselenci polnih 700 let vršili važno kulturno gospodarsko misijo v baltičskih državah. Dejstvo, da se je Nemčija kljub temu odločila, da te nemške naselence odlopi, dokazuje, da je Nemčija daleč od tega, da bi izkoristila nemške naselence za kakšno imperialistično cilje, ali da bi hotela z njihovo pomočjo ustvarjati povode intervencije. Ob enem pa je to tudi dokaz, da Nemčija nima nikakih hegemonističnih ciljev.

London, 9. okt. s. Po poročilih iz prestolnice baltičskih držav so nemški poslanci koncem preteklega tedna posetili zunanje ministre Estonke, Letonske in Litve ter prosili za dovoljenje, da se smejo Nemci iz teh držav takoj izseliti v Nemčijo. Vse tri vlade so na nemško zahtevo pristale. Ze večeraj jutraj so v razna pristojna baltičskih držav prispele nemške transportne ladje, da Nemce prepeljejo v Nemčijo. Izgleda, da Nemčija želi da se izselitev izvrši po možnosti še pred vkrcanjem ruskih čet v baltičske države. Nemška vlada je pred tem zahtevala, da se takoj izselijo vsi nemški državljani, zlasti vojaški obvezniki. Nemcem, ki so državljani baltičskih držav, je bil stavljen kratak rok, naj se odločijo, ali se bodo selili v Nemčijo. Po tem roku ne bodo več imeli pravice oditi v Nemčijo. Mnogi Nemci so takoj prodali svoje imetje ter se pripravljali na takojšnjo izselitev.

Riga 9. okt. s. Uradna letonska agencija poroča, da sta se nemška in letonska vlada sporazumeli, da skleneta pogodbo o repatriaciji letonskih državljanov nemške narodnosti. Preliminarna pogajanja za sklenitev pogodbe se bodo začela v najkrajšem času.

London 9. okt. s. Prvi transport Nemcev iz Letonske v Nemčijo je odšel včeraj.

kor po orjaških višinah. Tu ne bi prišlo do uveljavljanja modernoro orožja, niti avioni niti tanki marveč le stare oblike vojevanja. Trajalo bi silno dolgo preden bi si v najboljšem primeru vojne sile od severa priborile prehod čez gorovje, a ko bi bile na južni strani, bi se težave tako rekoč šele začele. Ti pomisleki ki jih izražajo na zapadu, pa se izko malo opazijo in malo motiško v ospredje kar vsiljuje sodbo, da senzacionalnim vestem o ruskih pripravah na indijskih mejah v Angliji sami ne pripisujejo posebne važnosti in da jim ne verujejo.

sedaj vprašamo, ali sta angleški in francoski narod v svoji notranjosti dovolj trdna, da bosta preslišala Hitlerjeve predloge, ako jih bosta obe vladi odbili brez proučitve? Razpoke so se v tem pogledu pokazale že v poslednji razpravi v spodnji zbornici. Gotovo je, da bo imel mir mnogo zagovornikov med Angleži, zlasti ob misli na novo stvarnost na vzhodu.

Ako pa vse to ne bo odvrnilo od nemškega naroda vojne, jo bo pač sprejel v za-vesti, da se brani. Za svojo obrambo pa ne potrebujemo nobenega opravičila pred javnostjo.

Tako izzvani ves komentar v poskus prenosa krivde za izbruh sedanje vojne na Anglijo in Francijo.

Kaj bo Chamberlain odgovoril Hitlerju

London, 9. oktobra. z. Dopisnik »Basler Nachrichten« poroča svojemu listu: Če ne varajo vsi znaki, Chamberlainov odgovor Hitlerju ne bo docela negativni. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da hoče angleška vlada docela objektivno proučiti Hitlerjeva izvajanja in izluščiti iz njih vse konkretne in pozitivne pobude. Zato angleško-francoski odgovor ne bo kategorično odklonilen, marveč bo postavljena paralela med angleško-francoskimi vojnimi cilji in Hitlerjevimi stališči. Pri tem bo z angleško-francoske strani prvič oficijelno postavljena zahteva po zopetni obnovitvi samostojnosti češkoslovaške in poljske republike in po zagotovitvi samoodločbe za avstrijsko prebivalstvo. Če bi Anglija in Francija dobili v tem pogledu konkretna zagotovila — pod tem pa ne razumeta sa-

mo obljub, marveč dejansko izpraznitev vsega zasedenega poljskega ter češkega in slovaškega ozemlja — potem bi pristali na sklicanje mednarodne mirovne konference. Če pa bo Nemčija to odklonila, potem bosta smatrali Anglija in Francija to kot dokaz, da ji dejansko ne gre za mir, marveč zgolj za krajše ali daljše premirje, da bi se mogla pripraviti na odločilni spopad na zapadni fronti.

Daladier bo govoril danes zvečer

London, 9. okt. s. Angleški in francoska vlada bosta jutri ali popitrušnjem podali istočasno izjave v odgovor na govor kancelarja Hitlerja.

Pariz, 9. oktobra. AA. (Havas) Predsednik francoske vlade Daladier bo imel jutri, v torek zvečer govor, ki ga bodo prenašale vse radijske postaje. Daladierov govor pričakujejo z velikim zanimanjem.

Vprašanje Rooseveltovega posredovanja

Washington, 9. oktobra. s. Predsednik Roosevelt se je danes vrnil iz svoje letne rezidence v Washington ter takoj prišel s konferencami s svojimi najbližjimi sodelavci. Razgovori veljajo položaju v Evropi, kakor tudi debati o spremembi nevtralnostnega zakona v senatu.

Tajnik predsednika Roosevelta Early je danes izjavil, da po njegovih informacijah ameriška vlada ni prejela nobenega predloga od nemške vlade, da naj bi predsednik Roosevelt posredoval za sklenitev miru ali premirja v Evropi.

Ruske čete včeraj vkorakale v Estonijo

Pogajanja z Litvo še niso končana in se je litovska delegacija včeraj z letalom vrnila v Kovno

Kovno, 9. okt. br. Podpredsednik vlade Blažuskas in vrhovni poveljnik litovske vojske general Rastikis, ki sta tokrat spremljala zunanje ministra Urbisla v Moskvo, sta danes dopoldne nepričakovano z letalom zapustila Moskvo in se v prvih popoldanskih urah vrnila v Kovno. Takoj po njunem prihodu se je sestala vlada pod vodstvom prezidenta republike Stačune. Seja vlade je trajala ves popoldan.

Kakor kaže, so pri sedanjih pogajanjih med Litvo in Rusijo v Moskvi nastale nove težave. Blažuskas in Rastikis sta prišla v Kovno po nova podrobna navodila. Bržkone se bosta že jutri spet vrnila v Rusijo.

Kovno, 9. oktobra. AA. (Havas) Uradni krogi varujejo popolno diskretnost v zvezi z litovsko-sovjetskimi pogajanjmi. Po nekih vesteh je prišlo do spremembe sovjetskih zahtev glede utrjevalnih del. V dobro obveščenih krogih se naglašja, da je Litva pobornica splošnega miru ter je na osnovi tega pripravljena sodelovati z Rusijo pri obrambi miru, vendar zahteva popolno suverenost. Litva bi sprejela pomoč Rusije, če bi bila napadena, toda brez enaklastne obveznosti. Na drugi strani se javno mnenje nadeja, da bo Rusija odstopila Vilno Litvi.

London, 9. oktobra. s. Litovsko časopisje je zelo rezervirano o pogajanjih med ru-

ročaj v zvezi s tem na podlagi informacij iz Berlina, Bukarešte, Budimpešte in Beograda, da namerava Nemčija nemške izselence iz Jugoslavije, Madžarske in Rumunije naseliti v češko-moravskem protektoratu ter v zapadnih pokrajinah Poljske. V zvezi s tem je Nemčija predlagala Rusiji, da bi se večje število čeških in moravskih kmetov ter obrtnikov izselilo iz protektorata v Rusijo. Ruska vlada je že obvestila nemško vlado, da je pripravljena sprejeti te izselence. Zide namerava Nemčija naseliti v Galiciji in bi naj bila ta židovska država dostopna vsem židovskim izselencem iz vse Evrope.

Belin, 9. okt. z. Po zanesljivih informacijah so bila pogajanja z Estonko, Letonsko in Litvo glede preselitve tamonšnjih Nemcev danes zaključena. Skupno se bo izselilo iz baltičskih držav nad 100.000 Nemcev. V talinsko luko je že prislo 5 nemških potniških parnikov, ki bodo izvršili prevoz. Na Estonskem se je prijavilo 15.000 nemških naselencev, ki so se odločili za povratek v domovino. Po dogovoru z estonsko vlado se morajo Nemci izseliti v roku dveh tednov. V dobro poučenih berlinskih krogih zatrjujejo, da bodo nemške izselence z baltičskih držav naselili v zapadnih pokrajinah Poljske, predvsem v poznanskem in lodzkem okrožju, kjer je sedaj poljska večina.

Ruske čete včeraj vkorakale v Estonijo

Pogajanja z Litvo še niso končana in se je litovska delegacija včeraj z letalom vrnila v Kovno

Kovno, 9. okt. br. Podpredsednik vlade Blažuskas in vrhovni poveljnik litovske vojske general Rastikis, ki sta tokrat spremljala zunanje ministra Urbisla v Moskvo, sta danes dopoldne nepričakovano z letalom zapustila Moskvo in se v prvih popoldanskih urah vrnila v Kovno. Takoj po njunem prihodu se je sestala vlada pod vodstvom prezidenta republike Stačune. Seja vlade je trajala ves popoldan.

Kakor kaže, so pri sedanjih pogajanjih med Litvo in Rusijo v Moskvi nastale nove težave. Blažuskas in Rastikis sta prišla v Kovno po nova podrobna navodila. Bržkone se bosta že jutri spet vrnila v Rusijo.

Kovno, 9. oktobra. AA. (Havas) Uradni krogi varujejo popolno diskretnost v zvezi z litovsko-sovjetskimi pogajanjmi. Po nekih vesteh je prišlo do spremembe sovjetskih zahtev glede utrjevalnih del. V dobro obveščenih krogih se naglašja, da je Litva pobornica splošnega miru ter je na osnovi tega pripravljena sodelovati z Rusijo pri obrambi miru, vendar zahteva popolno suverenost. Litva bi sprejela pomoč Rusije, če bi bila napadena, toda brez enaklastne obveznosti. Na drugi strani se javno mnenje nadeja, da bo Rusija odstopila Vilno Litvi.

London, 9. oktobra. s. Litovsko časopisje je zelo rezervirano o pogajanjih med ru-

ske čete včeraj vkorakale v Estonijo. V dobro poučenih krogih v Kovnu pravijo, da zahteva Rusija od Litve ustanovitev ruskih letalskih oporišč v Vilkomiru, Kalšedorsku in luki Palangos (Polangen), hoče pa zato prepustiti Litvi oni del vilenskakega okrožja, ki ima litovsko večino.

Ruske čete v Estoniji

Amsterdam, 9. okt. br. »Politikens« poroča iz Stockholma, da so danes ruske čete vkorakale na Estonsko. Skupno je zaenkrat prišlo 21.000 mož, ki so določeni, da zasedejo vojaška oporišča, določena v estonsko-ruski pogodbi. Sledilo bo še približno 20.000 mož, tako da bo ruska posadka na Estonskem mnogo večja, kakor pa vsa estonska vojska.

Reval, 9. okt. s. Ruska vojska je zvečer pričela korakati preko meje na estonsko ozemlje.

Pred zasedbo vojaških oporišč na Letonskem

Moskva, 9. oktobra. AA. Vrhovni svet Sovjetske Rusije je ratificiral včeraj sovjetsko-letonski pakt o medsebojni pomoči, podpisani v Moskvi dne 5. oktobra.

Pariz, 9. okt. s. Po poročilih iz Rige namerava ruska vojska nastaniti svoje po-

Nadaljevanje na 2. strani

sadke na Letonskem predvsem v mestih Libava, Vindava in Pitragi, poleg tega pa tudi v važnem železniškem križišču Dvinsk (Dangavpils) v bližini rusko-letonsko-litovske meje.

Finski odposlanec na poti v Moskvo

Stockholm, 9. okt. s. Finski poslanik v Stockholmu bivši predsednik finske vlade dr. Pasikivi, odpotuje se danes kot zastopnik finske vlade na pogajanja v Moskvo. Dr. Pasikivi velja kot posebej dober poznavalec Rusije in ruskih razmer. Iz dejstva, da v Moskvo ne poide finski zunanji minister, sklepajo, da namerava Finska v pogajanjih zavzeti odločilne stališče in pristati na manj koncesij nego Estonka, Letonska in Litva.

Finski zunanji minister Erko je izjavil švedskim novinarjem, da mu ni ničesar znane o teritorialnih zahtevah Rusije na pram Finski. Kljub temu se tu vzdržujejo vesti, da namerava Rusija zahtevati od Finske otok Hogland in tri manjše otoke v finski zalivi v Švedskih vladnih krogih kažejo veliko zaskrbljenost zaradi rusko-finskih odnosov. Poudarjajo, da je Finska po geografski legi in kulturi orientirana

proti zapadu in da je ni mogoče smatrati kot obrobno državo Rusije, kakor Estonko, Letonsko in Litvo.

Kodanj, 9. oktobra. z. »United Press« poroča, da računajo v litovskih krogih s tem, da bo Rusija zahtevala od Finske vso vojaško kontrolo nad otoki Hogland, Lavansaari in Seitskär. Ruski krogi so nazirajo, da ti otoki za Finsko niso življenjske važnosti. Izgleda pa, da se Finska tako dalekosežnim zahtevam protivi. To se da sklepati tudi iz obsežnih vojaških ukrepov. V vzhodnih pokrajinah je uklenjen pouk v vseh šolah, poslopja pa so uporabili za nastanitev vojaštva.

Zagotovilo Molotova rumunskemu poslaniku

Bukarešta, 9. oktobra. AA. (Stefani). Listi poročajo iz Moskve, da je Molotov o priliki sprejema novega rumunskega poslanika v Moskvi Davidesca zagotavljal, da Rusija nima nobenih napadalnih namenov proti Rumuniji.

Pogajanja s Turčijo

Moskva, 9. oktobra. AA. (Havas). Turki ministra za zunanje zadeve Saradzoglu se niti več niso sestali z Molotovom, ki ni imel z njim nobenega razgovora že od 2. oktobra.

Nemški gospodarstveniki pri Molotovu v Kremlju

Gospodarski dogovor med Nemčijo in Rusijo se bo začel obojestransko izvajati pospešeno in v velikem obsegu

Berlin, 9. okt. br. O včerajšnjem prihodu nemške gospodarske misije v Moskvo in prvem sestanku njenih voditeljev z Molotovom, je bil objavljen danes dopolne naslednji komunikate:

Člani nemške gospodarske delegacije, ki so včeraj popoldne s posebnim letalom prispeli v Moskvo, so bili na moskovskem letališču sprejeti od zastopnikov komisariata za zunanje zadeve in zunanjo trgovino. Se sredi sta bila izredni poslanik Ritter in vodja delegacije dr. Schnurre v Kremlju, kjer ju je takoj sprejel predsednik sveta komisarijev in zunanji komisar Molotov. O priliki razgovora je bil dosežen sporazum, da se gospodarski program, ki je bil dogovorjen o priliki poslednjega

obiska zunanjega ministra Ribbentropa v Moskvi, prične izvajati obojestransko in v velikem obsegu. Posebej je bilo dogovorjeno, da bo Rusija takoj pričela dobavljati Nemčiji surovine, a Nemčija svoje izdelke Rusiji.

London, 9. okt. s. Po poročilih iz Washingtona javlja ameriški trgovski ataše iz Moskve, da Nemčija želi povečati predvsem uvoz petroleja iz Rusije, ker ji ga zaradi povečanih potreb zelo primanjkuje. Vprašanje pa je, ali bo Rusija mogla kriti vso nemško potrebo. Z dosežanimi pošiljkami, ki so šle po morju, Nemčija ni bila zadovoljna. Nemčija razpolaga na drugi strani z majhnim številom deviz, da bi mogla plačati večje dobave.

Iz zasedene Poljske

Nemci nadaljujejo prodiranje do interesne meje

Berlin, 9. okt. br. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je danes dopolnilo izdalo naslednje vojno poročilo:

Na vzhodu se je nemška vojska nemoteno pomikala proti interesni meji.

Slovesna priključitev zasedenega ozemlja k Rusiji

Moskva, 9. okt. s. Vrhovna upravna oblast zasedenega ozemlja v Beli Rusiji je s posebnim proglasom pozvala zastopstva beloruskega prebivalstva na zborovanje v Bialistok, na katerem bo slovesno proglašena priključitev zasedenega ozemlja k Rusiji. Proglas pravi, da »sedaj ne bo nobena roparska roka več upala seči po beloruskem ozemlju«.

Rackiewicz Lebrunu

Pariz, 9. okt. s. Novi predsednik poljske republike Rackiewicz je s posebnim pismom oficijelno obvestil predsednika francoske republike Lebruna, da je prevzel svoje funkcije. Izrazil je upanje, da bo Poljska skupno z zavezniki zmagala v borbi za pravico in zakonitost. V odgovoru poudarja predsednik Lebrun, da se Francija ne bo ustrašila nobene žrtve, da ta cilj doseže.

Moskvi odpotoval v švico

Curth, 9. okt. s. Bivši prezident Poljske Moskvi je odpotoval iz Rumunije v Švico, kjer se bo za stalno nastanil v Freiburgu.

Letalska aktivnost na zapadnem bojišču

Razen patrolnih akcij nobenih važnejših dogodkov

Berlin, 9. okt. br. Na zapadu so ponekod delovale izvidniške čete in bilo je tudi nekoliko topniškega streljanja z obeh strani. V zraku je bilo opaziti le izvidniška letala.

Napad nemških bombnikov na angleške križarke

London, 9. okt. s. Nemški bombniki so davi ponovno napadli angleške križarke in druge bojne ladje v Severnem morju v bližini norveške obale. Nobena angleška ladja ni bila zadeta. Število nemških žrtev ni znano.

Nemška propaganda na fronti

Pariz, 9. okt. s. Tekom zadnjih 24 ur so Nemci severno od Thionvill v bližini luksemburške meje razvili izredno živahno akcijo patrol. Vršil se je neprestano napad za napadom. Vojaški poročevalci »Petit Parisien« sodi, da bo v tem predelu v najkrajšem času sledila nemška ofenziva. Francozom se doslej kljub hudim napadom nikjer ni bilo treba umakniti.

Pariz, 9. oktobra. AA. (Havas) O vojaškem položaju na zapadni fronti poročajo naslednje podrobnosti: Zadnja dva dni preteklega tedna se je delovanje sovražnega topništva znatno povečalo in tudi napadi nemške pehote so postali od dne do dne srditejši. Obenem so bili francoski vojaški prvič od začetka vojne predmet sovražne propagande. Poleg utrjenih postojank sovražnika so postavili zvočnike. V teku včerajšnjega dne je na raznih točkah fronte na lepem prenehala strojniški in topovski ogenj, namesto njega so se pa začeli zvočniki, ki so podajali v nemščini in francoski posamezne odstavke iz nedavnega Hitlerjevega govora. Posebno se je slišal tisti del govora, kjer se Hitler obrača do francoskih vojakov. Francoski vojaški so sprejeli to vrsto mirovne propagande med dvema kanadadama s poročilnim smehom. Po tem poskusu fronte propagande, takoj ko so utihnili zvočniki, se je spet začel hud topniški ogenj. Včeraj je nemško topništvo prvič poskušalo direktno streljati v francoske topove. Čeprav je zadnje dni živahnost nemške pehote in topništva narasla bi bilo prezgodaj trditi, da se pripravlja velika ofenziva.

Poleti nad Siegfriedovo črto

Pariz, 9. okt. br. Francoska letala so včeraj popoldne znova preletela Siegfriedovo linijo. Letala so izredno nizko

nad utrdami in se niso nikjer dvignila nad 30 m visoko. Letala so izvršila celo vrsto fotografskih posnetkov in se nato nemoteno vrnila k svojim oporiščem. Poročevalcu agencije Havas je eskadrilski poveljnik izjavil: Letali smo prav nizko nad nemškimi postojankami. Videli smo nemške vojake, ki so stali pred njimi in gledali na nas. Opazili smo tudi nekega civilista v neposrednem zaledju fronte. Protiletalsko topništvo na naš pojav ni reagiralo. Opazili pa smo, da Siegfriedova linija še ni povsem zgrajena. Ponekod je bilo razločno videti kude zemlje, ki so jo nakopali v jaskih, a trava je še ni prerasla.

London, 9. okt. s. Tri angleška izvidniška letala so v višini samo 30 metrov preletela utrdbe Siegfriedove linije v dolžini 35 km. Napravila so fotografske posnetke in zbrala važne podatke.

Dnevno povelje angleškega kralja

London, 9. okt. br. Kakor je bilo kratko že objavljeno, je angleški kralj konec preteklega tedna odpotoval na inspekcijsko potovanje, s katerega se je po dveh dneh vrnil v London. Informacijsko ministrstvo je danes dopolnilo objavilo o tem naslednji komunikate:

Kralj Jurij je bil dva dni v severni Angliji, kjer je na nekem oporišču inspical letalske in pomorske sile vojne mornarice ter bil v stikih z letalci, ki so se zadnje dni borili na Severnem morju in dosegli znatne uspehe. Vlada je nekaj letalcev in mornarjev osebno odlikoval. Pregledal je večje število hidroavionov in tudi neko vojno ladjo.

Ob zaključku inspekcije je poslal poveljniku domačega brodogradništva povelje za letalske in pomorske kadre, v katerem naglašajo, da sta napravila dobra volja in odločnost, ki ju je opazil pri vseh, nanj najboljši vtis. Prepričan je, da bosta mornarica in letalstvo dovršila vojno z uspehom. Naloga je težka in bo morda vojna dolgo trajala, a zato je končna zmaga tem bolj gotova.

Tri izjave v angleški spodnji zbornici

London, 9. okt. br. Na današnji popoldanski seji spodnje zbornice je vodja delavske opozicije Henderson stavil vladu vprašanje, ali bo skoraj objavila vojne cilje, zaradi katerih je Anglija skupno s Francijo stopila v vojno proti Nemčiji.

Ministrski predsednik Chamberlain je odgovoril, da sta si Anglija in Francija glede vojnih ciljev popolnoma edini. Razume se samo po sebi, da bodo ti cilji točno formulirani in v kratkem objavljeni. O tem se že vodijo razgovori s francosko vlado.

Na vprašanje glede slovaškega generalnega konzula v Londonu, ki ga je slovaška vlada nedavno odstavila, je izjavil podtajnik zunanjega ministrstva Buttler, da je angleška vlada meseca maja de facto priznala slovaško republiko, med tem pa so Nemci prevzeli vojaško kontrolo nad Slovaško in jo vojaško zasedli. Zato je bila tudi Slovaška ob izbruhu vojne proglašena za državo, ki jo je zasedel sovražnik. Slovaški generalni konzul v Londonu je proti nemški vojaški zasedbi Slovaške protestiral in obvestil angleško vlado, da se cilji in ideje slovaškega naroda docela strinjajo s stališčem Anglije in Francije.

Glede nove poljske vlade je državni podtajnik Buttler izjavil, da jo je angleška vlada priznala kot pravomočno predstavnico Poljske. Od svoječasno Poljski dovoljenega kredita v višini 5 milijonov funtov je bilo dosedaj izbrbljenih samo 300 tisoč funtov.

Vatikan opozarja na boljševiško nevarnost

Rim, 9. okt. br. V dobro poučenih vatičanskih krogih poročajo o akcijskem načrtu papeža Pija XII. naslednje podrobnosti:

Papež se bo obrnil na vse države, ki so svojočasno podpisale protikomunistični pakt, naj se izjavijo, ali smatrajo določbe tega pakta še za veljavne. V primeru pritrdilnih odgovorov bo Vatikan opozoril na boljševizacijo katoliške Poljske, ki je prišla pod rusko oblast in na položaj katoliškega prebivalstva v onem delu Poljske, ki ga je zasedla Nemčija, kakor tudi na nevarnost boljševizacije vse Evrope.

35 francoskih komunističnih poslancev aretiranih

Pariz, 9. okt. s. Število komunističnih poslancev, ki so bili v noči od sobote na nedeljo ter včeraj aretirani, znaša že 35. Od teh jih je bilo aretiranih 21 v provinci in 14 v Parizu. Tajnik francoske komunistične stranke Thorez, ki ga zasleduje policija kot vojaškega begunca, še ni bil prijet.

Komunistične poslance, ki so jih aretirali na deželi so danes dopoldne pripeljali v Pariz in jih izročili preiskovalnemu sodniku. Obtoženi bodo na podlagi dekreta z dne 26. septembra.

Zadušnice za kraljem Aleksandrom

Beograd, 9. oktobra. a. Danes se je v cerkvah na Oplencu in na Dedinju vršila za dušnice za pokojnim kraljem Aleksandrom I. Zadušnici na Dedinju so prisostvovali Nj. Vel. kralj Peter II. in kraljica Marija ter Nj. Vis. knez namestnik in kneginja Olga, na Oplencu pa kraljev namestnik dr. Radenko Stanković. Cerkevne obrede je tam opravil niški škof Jovan.

V saborni cerkvi je ob asistenci mnogih duhovnikov opravil obrede beograjsko-karlovški vikarni škof Dionizij. Prisotni so bili ministri in drugi predstavniki oblasti, zastopniki kulturnih in nacionalnih organizacij, stanovskih korporacij in mnogo drugega občinstva.

Zadušnice so bile tudi po pravoslavnih cerkvah v vseh drugih krajih. Spominke svečanosti v saborni cerkvi v Skoplju se je udeležil tudi predsednik vlade g. Cvetković, ki se mudi v vardarski banovini.

Beograd, 9. oktobra. p. Francoski poslanik Brugere je položil dopolnilo na grob pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. v cerkvi na Oplencu lep venec.

Beograd, 9. oktobra. AA. Italijanski poslanik na našem dvoru Mario Indelli je bil danes v spremstvu vojaškega atašee polkovnika Bonfatti na Oplencu, kjer je položil venec na grob blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Sokolski spominski večer v Ljubljani

Sinočni večer je posvetila ljubljanska sokolska družina spominu pete obletnice tragične smrti Viteškega kralja Aleksandra I. V prostorni telovadnici Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu so se zbrali pripadniki vseh ljubljanskih sokolskih društev, da se poklonijo spominu pokojnega kralja Sokola. Dvorano so docela napolnili stari sokolski veterani in mnogostevna sokolska mladina, ki je že tolikokrat potrdila globoko vero in zaupanje pokojnega Velikega kralja v sokolstvo in sokolsko misel.

Ob 20. se je pričela žalna svečanost s sviranjem godbe Sokola I, ki je zaigrala globoko presunljivo Svajgerjevo »Duši padlega borca«. Ko so utihnili poslednji akordi godbe, je pristopil k črno odeltemu govornišnemu odru ob enako odeti steni z veliko sliko nesmrtnega pokojnika dolgoletni voditelj jugoslovanskega sokolstva dr. Engelbert Gangl. V tih pobožnosti je sledila zbrana množica njegovim izklesanim besedam, s katerimi je osvetlil lik kralja Aleksandra kot državnika, vojaka in Sokola.

Po krepkem govoru br. Gangla so pevec Hubadove župe zapeli Venturinijevo »U smili se, Gospod«. Sledila je deklaracija, nato pa ob spremljevanju klavirja pesem »Spavaj, naš kralj Zedinitelj!«, ki jo je spenjal in pel br. Gregor Driga. Oglasili so se še enkrat pevci in zapeli Prelovečvo »Poljana toži«, fanfare Sokola I pa so nato z mogočnim koralom zaključile pobožno spominsko svečanost.

Sprejem v nižjo pomorsko vojno akademijo

Beograd, 9. oktobra. p. Vojni minister Nedić je izdal odlok, po katerem se letos sprejemajo kot gojenci v 16. razred nižje šole pomorske vojne akademije med drugimi tudi Aleksander Feigel, Ognieslav Pukl, Dragoslav Figar, Mario Segulin, Vladimir Madronih, Anton Marega, Janel Zorati, M. Košak, Zdravko Pleško, Mil. Polak, Miroslav Ostrožnik, Branko Ahčin Rudolf Sibel, Alojzij Terjak, Zvonimir Košak in Zlatko Majnarič. (Zaradi telefonskega sprejema vesti ne moremo jamčiti za točnost imen. Op. ur.)

Predsednik vlade o političnem položaju

Predsednik vlade g. Cvetković se mudi v Južni Srbiji, kjer se udeležuje tudi konferencije JRZ. Spremljajo ga bivši predsednik senata dr. Korošec in minister Tomić. V nedeljo dopoldne je predsednik vlade najprvo prisostvoval otvoritvi novega poslopja Borze dela v Skoplju ter je pri tej priliki govoril o potrebi zaščite socialno najbolj šibkih v državi. V našem narodu, je poudarjal, ne sme biti prevelikih razrednih razlik, ki se morajo čim bolj nivalizirati. Naša materialna kultura mora biti izraz socialne pravičnosti. Delavec in kmet morata občutiti, da sta činitelja v našem državnem življenju, ne samo v delu in dolžnostih, temveč tudi v pravici na boljše življenje.

Na banovinski konferenci JRZ za vardar. banovino. Cvetković je imel obširen politični ekspoz. V njem je posebno naglašal dolžnost države, da čim bolj povzdigne splošno stanje Južne Srbije. Politično vprašanje naše države je sedaj na poti k popolni konsolidaciji. Predsednik vlade je pri tem poudaril, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi enokrvni bratje, pri čemer pa so Hrvati isto tako narod, kakor

so Srbi narod in kakor so Slovenci narod. Pojasnil je, zakaj je on zastavljal vse sile za rešitev hrvatskega vprašanja. Smatral je, da se problem da trajno rešiti le, ako se v osnovi reši. Sporazum s Hrvati je prišel ob pravem času, ko smo morali najskrbneje paziti, da nas ne zagradi evropski vihar. Sedaj smo združeni in složni. Mi želimo samo to, da živimo v miru. Mi nimamo nobenih nacionalnih aspiracij izven mej naše države. Vse, za čemer smo težili, smo že dosegli. Edina naša želja je očuvati in izgraditi to, kar smo dosegli. Narod zahteva, da se mu izboljšajo njegovi življenjski pogoji, dvigati moramo vse kraje v vseh smereh.

Govoreč o političnem položaju, je predsednik vlade poudarjal, da se politična moč ne da trajno graditi s pomočjo oblasti. Glede senatskih volitev je dejal, da bodo iz Južne Srbije prišli v senat pravi predstavniki naroda. Po volitvah v senat pridejo na vrsto občinske volitve, za njimi volitve v samoupravo in končno skupščinske volitve. Pri prihodnjih volitvah za narodne predstavnike bo sprejeto načelo tajnega glasovanja.

Gospodarska vojna

Blokada, ki jo izvajajo Angleži in Francozi proti Nemčiji, nalaga tudi nevtralcem vedno večje omejitve

Stockholm, 9. okt. s. Nemške vojne ladje so zaplenile dva švedska parnika ter ju odvedle na preiskavo v Kiel.

New York, 9. okt. s. Iz ameriške vojne luke Portlanda poročajo, da so v neposredni bližini obale opazili tuje podmornice.

Amsterdam, 9. okt. s. Pri otoku Terschelling je finski parnik »Imbra« (2026 ton) naletel na mino in se potopil. Posadka je rešena.

Bern, 9. okt. br. S 1. novembrom bodo v Švici uvedene nakaznice za najglavnejša živila, da bi se na ta način zagotovila pravilna razdelitev na vse pokrajine. Določene količine pa so tako velike, da si more vsaka družina zopet napraviti primerno zalogo. Tako bodo dobivali na osebo in teden 1,5 kg sladkorja, 0,5 kg riža, 1,5 kg testenin, 2,50 kg stročnic, 2,5 kg moka in zdroba, 1,5 funta masti in ravno toliko olja in masla, tako da predstavljajo živilske nakaznice le pravilno razdelitev, nikakor pa ne omejitve konzuma.

Oslo, 9. okt. s. Z 8. novembrom stopi na Norveškem v veljavo omejitev prodaje sladkorja in kave. Tedenska poraba za

osebo je določena na 300 g sladkorja in 100 gramov kave.

London, 9. okt. s. Angleška vlada je omejila prodajo volne in volnenih izdelkov začeti z novembrom.

Washington, 9. okt. s. Ameriški admiraliteta javlja, da je flotilja ameriških rušilcev že dosegla parnik »Iroquois« za katerega je nemški admiral Röder napovedal, da bo potopljen, ko se približa ameriški obali. Rušilci bodo parnik sedaj spremljali do newyorške luke. Parnik ima na krovu 500 ameriških državljanov.

Kodanj, 9. okt. s. List »Politiken« poroča, da znašajo zaradi omejitve danskega izvoza slanine, masla in jaja v Anglijo izgube za Dansko dnevno 100.000 funtov (22 milijonov din). Če omejitve, ki so jo povzročili napadi nemških podmornic na danske ladje, ne bo kmalu prenehala, bo v danski industriji slanine nastopila tudi znatna brezposelnost.

Berlin, 9. oktobra. AA. (DNB). Belgijski parnik »Elisabethville«, ki je bil iz Konga na poti v Belgijo, so internirali na angleški obali. Na ladji je 100 potnikov.

Naša poročila po polnoči

Okrog mirovne akcije

Nemčija bo s popuščanjem Rusiji skušala prisiliti Anglijo k sklenitvi miru

Washington, 9. oktobra. z. V merodajnih ameriških krogih so mnenja, da se predsednik Roosevelt za enkrat skrbno izogiba vsaki posredovalni akciji v evropski vojni, ker se boji, da bi pomenila ustavitve sovražnosti samo kratko oboroženo premirje brez končne rešitve obstoječih problemov. V primeru neuspeha morebitne ameriške mirovne akcije bi nastala nevarnost, da bi se tudi Amerika zapletla v evropsko vojno, čemur pa se hoče Roosevelt za vsako ceno izogniti. Vse tako dolgo, dokler ne bo na obeh straneh podano jamstvo, da bi posredovalna akcija uspela, ni pričakovati, da bi Amerika kakorkoli posegla v evropske spore. V nekaterih washingtonskih krogih domnevajo, da je treba v kratkem pričakovati novih konkretnih predlogov Nemčiji, ki se hoče za vsako ceno izogniti dolgotrajni vojni in omogočiti posredovalno akcijo z nevtralne strani. Roosevelt je slej ko prej pripravljen storiti vse, kar je mogoče, da pride do sklenitve miru, toda ne poprej, predno ne bo na obeh straneh prevladal duh pomirljivosti.

London, 9. oktobra. z. V nasprotju z drugimi poročili javlja newyorški dopisnik »News Chronicle«, da skorajšnja mirovna ofenziva predsednika Roosevelta ni docela neverjetna. Roosevelt bo, če se bo odločil za tako akcijo, najprej pozval vse vojnojoče se države, da točno formulirajo svoje vojne cilje. Šele od tega bo nato odvisna morebitna nadaljnja njegova akcija. V kongresnih krogih so prepričani, da Roosevelt ne bo prevzel nikake iniciative, če ne bo imel v naprej zagotovila, da bosta Anglija in Francija njegove posredovalne predloge podpirali. Smatrajo pa za popolnoma izključeno, da bi Roosevelt posredoval na osnovi Hitlerjevih predlogov.

Stockholm, 9. oktobra. z. Berlinski dopisnik lista »Svenska Tagbladet« javlja, da namerava Nemčija po informacijah v dobro poučenih berlinskih krogih prisiliti Anglijo k sklenitvi miru s tem, da pušča Rusijo vedno globlje v Evropo. Zaradi tega se Nemčija ni uprila ruski akciji v baltskih državah in se tudi ne bi protivila, če bi Rusija posegla celo po Švedski. Iz istega razloga razloga je baje Nemčija tudi pripravljen prepuščati ruskemu vplivu tudi pri vseh Balkan. Vse to naj bi Angležem čim bolj jasno predložilo nevarnost boljševizacije Evrope, kar jih bo po sodbi berlinskih krogov še najhitreje prisililo k sklenitvi miru.

Vprašanje ruske vojaške pomoči Nemčiji

London, 9. okt. br. »Daily Telegraph« je objavil vest svojega posebnega poročevalca iz Moskve, da je zunanji minister Ribbentrop po diplomatski poti stavil Stalinu vprašanje, ali se kancelar Hitler lahko zane na rusko vojaško pomoč, če bi mu bila potrebna. Po informacijski listu je Stalin takoj negativno odgovoril.

Italijanski glas o evoluciji v Rusiji

Pariz, 9. oktobra. z. Dočim francoski listi obširno razpravljajo o politiki Rusije, so glede politike Italije skrajno rezervirani. Opozarjajo pa na to, da je Hitler v svojem govoru proglasil ureditev vzhodne in

južnovzhodne Evrope za stvar Nemčije in Rusije ter tako izločil Italijo od nadaljnje sodelovanja. Italija pa slej ko prej smatra Balkan in srednjo Evropo za svoje interesno področje in zaradi tega tudi temu primerno usmerja svojo politiko.

Milan, 9. okt. z. V koncernu »Popolo d'Italia« izhajajoča oficijozna fašistična revija »Erarchia« objavlja daljši članek o evoluciji v Rusiji in naglašajo, da se ruski komunizem vse bolj spreminja v ruski nacionalizem. Stalin je nasprotnik demokracije in njegovo sodelovanje s hitlerizmom dokazuje, da se je odločil povesti Rusijo od brezplodnega komunizma na pot nacionalizma. Tudi ta evolucija je v veliki meri zaslug italijanskega fašizma, ki je prvi začrtal nova pota nacionalizma.

★

Madžarsko-rumunsko zbližanje

Berlin, 9. oktobra. AA. (DNB.) Nemška diplomatsko-politična korespondenca piše: Ureditve razmer v vzhodni Evropi je imela po pogasitvi požara na Poljskem ugodne posledice za te kraje. Kakor je znano, je bilo pred nemško-poljskim sporazumom v delu največje napetosti v jugovzhodnem delu Evrope tako stanje, da so se morale izvršiti vojne priprave, ker je vladalo splošno nezaupanje. To se je nanašalo posebno na Rumunijo in Madžarsko. Odnosaji med tema dvema državama so se poslabšali že od češkoslovaške krize sem, zdaj pa je prijateljstvo miru prispela vest, da sta se Rumunija in Madžarska odločili preurediti svoje vojaške ukrepe in vojne priprave, za kar se imata zahvaliti uslugi, ki jima jo je napravila Jugoslavija. Ta sklep dokazuje, da Rumunija in Madžarska nista podlegli vojni psihozi, ter sta tako rešili svoje narode pred katastrofo, ki bi mogla imeti nedogledne posledice.

★

72. francosko vojno poročilo

Pariz, 9. okt. br. Nocoj je bilo objavljeno naslednje 72. vojno poročilo: Močno delovanje sovražnih izvidniških čet med Mozelo in Saaro. Med Mozelo in prednjim Porenjem je bilo v akciji tudi topništvo na obeh straneh.

Na morju so naše vojne ladje izvršile uspešen napad na neko nemško podmornico.

Novi poljski prezident uradno povabljen v London

London, 9. sept. (Stefani.) Novi predsednik poljske republike Rackiewicz je danes prejel povabilo angleškega kralja na oficijelni obisk v angleški prestolnici.

Pariz, 9. sept. (Stefani.) Poljski zunanji minister bo v sredo odpotoval v London.

Vremenska napoved

Zemunska: Hladno, pretežno jasno v večji severni polovici države in na primorju, na skrajnem jugovzhodu pa oblačno, vendar brez dežja.